

DÉLVIDEK

ZOMBOR, 1942 szeptember 15.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 207. sz.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Sztalingrád főpályaudvara német kézen

A Terek folyó déli partjain a grozniji olajvidék felé nyomulnak a németek – Az angolok 1 cirkálót, 4 torpedórombolót, több órhajót és bárkát, 576 foglyot és többszáz halottat vesztek Tobruknál – A németek elsüllyesztettek 122.000 tonna angol hajóteret – Szovjet légitámadás Románia ellen – Japán figyelmeztetés Törökország címére

Légitámadás érte a nemhadviselő Bulgária több vidékét

A háborus hírek mellett számos olyan politikai tremészetű hír került az érdeklődés előterébe, amelyek figyelmet érdemelnek.

A katonai események közül változatlanul a sztalingrádi csata áll az érdeklődés gyújtópontjában. A Bud. Tud. késő délutáni jelentése szerint a város pályaudvara már német kézen van. A város birtokáért

házzról-házra

uccáról-uccára küzdenek a németek. A döntés órája ütött. A szovjet csapatok maradék erejük végső megfeszítésével igyekeznek néhány órával késleltetni a város sorsának befejezését. A németeket azonban nem tudja feltartóztatni sem a makacs ellenállás, sem a kétségbeesett ellentámadások egész sora és Sztalingrád végzeté könnyörtelen bizonyossággal következik be. A szovjet csapatok ellenállása és ellentámadása csak arra jó, hogy a város védelmezői is elpusztuljanak.

Zürichi jelentések szerint a kaukázusi arcvonalon is sikeres német előnyomulás folyik. A grozniji olajmezők felé vezető úton a szovjet csapatok heves ellentámadásait összeváltva a német erők. A Terek folyó mindkét partján sikeresen harcoltak a németek és elért sikereiket kihasználva, a Terek folyó déli partján gyorsan törnek előre az olajmezők felé.

A Szovjet szövetségesei, elsősorban pedig az angolok a legnagyobb nyugtalansággal figyelik a németek győzedelmes sztalingrádi harcait és az angol baloldali újból a legerélyesebben követeli a Szovjet megsegítését. A sztalingrádi helyzetről szóló hírek és a város eleste következményeinek boncolgatása nagy terjedelmet foglal el az angol sajtóban. A brit lapok súlyos tragédiának nevezik a sztalingrádi szovjet térvesszteséget és rámutatnak arra, hogy a város eleste messzemenően fogja éreztetni hatását nemcsak a Szovjet, hanem a szövetségesek hadászati helyzetén is. A baloldali lapok szemérettel vetik az angol kormányra, hogy nem vállal megfelelő részt a Németország elleni harcban és a Szovjetnek nem nyújt jelentős segítséget. A Szovjetet rövidesen azon államok sorába lehet majd sorolni — írják a brit lapok — amelyek elveszték Angliáért. Lengyelország, Franciaország stb. sorsa teljességgel

be a Volga mentén is, azzal a különbséggel, hogy a nagy vérvesztéseket szenvedő Szovjet még jobban érzi az angolok hálátlanságát.

Madagaszkáron

folytatódik az angolok térnyerése, a francia csapatok azonban a kormány és a hadseregpáncsnokság utasításai értelmében a legszívósabb ellenállást fejtik ki. Az angolok újabb csapatokat tettek partra és még súlyosabb nyomással nehezedik most támadásuk a franciákra. A támadó

brit csapatok többszörös számbeli fölényt képviselnek.

Valamennyi francia lap vezető helyen méltatja a madagaszkári francia csapatok hősi ellenállását.

A háborus hírek közé tartozik még az a két jelentés, amely

Románia és Bulgária

bombázásáról számol be.

A Bud. Tud. zürichi értesülése szerint tegnapi virradóra Bukarestben, Ploestiben és Románia más városaiban légiriadó volt. Szovjet re-

pülőgépek jártak a román vidékek felett. Bizonyos számú ellenséges gép bolgár területre is átrepült.

A Bud. Ért. szófiai jelentése viszont arról számol be, hogy a nemhadviselő Bulgária néhány vidékét is légitámadás érte. A bolgár területek felett 14 ellenséges repülőgép repült el és dobott bombákat. Légitámadás érte Felső-Bulgáriát, Korne, Orsovic helységeket és az északkeleti vidék néhány más helységét, valamint Kazandit, Sztara Zagorát és a középső vidéket.

Ugy a Románia, mint a Bulgária elleni légitámadások részletei még ismeretlenek.

Itt említjük meg még, hogy Szlovákiában is elrendelték a légvédelmi elsötétítést, tekintettel a légitámadások veszélyére. Pozsonyban este kilenc órakor kezdődik a teljes elsötétítés.

Törökország

felé fokozott mértékben terelődik a figyelem.

Papen ankarai német nagykövet Isztanbulban, egy német egyesület ünnepségén mondott beszédében többek között ezeket mondta:

— Magatartásunk Törökország iránt tiszta és világos: Németországunk eltökélt szándéka, hogy bárhol is alakuljon a helyzet, tiszteletben tartja Törökország semlegességét és békéjét. Tudjuk, milyen acélos energiával áll készen a török hadsereg és a nép az ország békéjének megőrzésére.

A két vezető török lap vezércikében azt írja, hogy a török függetlenség két pilléren nyugszik: a hadseregen és a pénzügyeken. Ezt a két pillért kapcsolja össze a védelmi kölcsön sikere, amely a török nép önmagába vetett hitét igazolja. Semmi áldozattól sem riadunk vissza, ha a török hadsereg felszereléséről van szó.

Ugyancsak a Bud. Ért. jelenti, hogy a Kokumin Simbun című japán lap figyelmeztető szavakat intéz Törökország felé és azon reményét fejezi ki, hogy Törökország nem áll be a tengelyi ellenségeinek sorába, mely esetben Japán ellenségévé is válna.

Egyébként szeptember 19-én Nomura tengernagy vezetésével japán tengerészeti küldöttség érkezik Ankarába.

Német hadijelentés

Berlin, szeptember 15.

A vezéri főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy a németek Novoroszijzsktól délkeletre leküzdve az ellenség szívós ellenállását, elfoglaltak egy erődszerűen kiépített gyártelepet. A Terek folyó mentén meghiusultak az erős szovjet ellentámadások.

Sztalingrád győzedelmes ostromában a német csapatok a légierők kiválóan eredményes együttműködésével további térnyerést értek el. Husz szovjet páncélos megsemmisült. A német légierők éjjel-nappal folytatták az ellenséges célpontok bombázását. A Volgán telitalálattal elsüllyesztettek egy vontató gőzöst.

Rzsevtől északra ismét nagyobb erőkkel ismételte meg támadását az ellenség. A támadást a német csapatok az ellenség véres veszteségei mellett visszaverték. Egy szovjet páncélonat megsemmisült.

A volchovi arcvonalon sikeres vállalkozások során a németek több ellenséges állást elpusztítottak.

A Ladoga tótól délre az ellenség helyijellegű támadásai összeomlottak. A tavon egy teherhajót elsüllyesztettek, hármat megrongáltak a németek.

A német légierők kedde virradóra bombázták Murmanszkot és a környéken lévő repülőtereket.

Az utóbbi két nap alatt a szovjet arcvonalon 227 bolsevista repülőgép semmisült meg légi harcokban, míg a német veszteség 23 gép volt.

Kedde virradóra az angol légierők Németország északi partvidéke ellen intéztek terrortámadást. Különösen Wilhelmshafenben keletkeztek tüzek és anyagi, valamint épületkárok polgári lakónegyedekben. Négy támadó gépet lelőtt a légvédelem.

Az afrikai harcok

Róma, szeptember 15.

Az olasz főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy azokat az ellenséges erőket, amelyek a tobruki hadiövezetben 14-re virradóra hatalmas tengeri és légierők támogatásával kíséreltek meg partraszállást, hét fön délelőtt 9 óráig teljesen felmorzsozták az olaszok. A partraszállást követő öt órán belül már nem volt fegyveres angol katona a partraszállás helyén. Elfogták az ellenséges ejtőernyősöket is. Az olasz és német partvédő ütegek tüzeltek a partraszállást biztosító ellenséges hajóhadra és három torpedórombolót, egy nehéz órhajót és sok bárkát el-

süllyesztettek. A menekülő ellenséget a német és olasz légierők megtámadták és egy cirkálót, 1 torpedórombolót és több kisebb hajót elsüllyesztettek, másokat megrongáltak.

Az olaszok fogságába 576 brit katona jutott. Az ellenség veszteségei halottakban és sebesültekben többszázat tesznek ki. A szákmányolt na dianyag jelentős mennyiségű.

Meghiusították a tengely csapatok az ellenség azon támadását is, amelyet páncélcikkal intézett egy sivatagi repülőter ellen. Sok brit páncélcösi megsemmisült, az ellenség több katonát veszített.

Százhuszonkétezer tonnányi 19 hajót süllyesztettek el egy angol karavánból a német tengeralattjárók

Berlin, szeptember 15.

A vezéri főhadiszállás rendkívüli hadijelentésben közölte, hogy az Atlanti óceán északi részén lefolyt karaváncsata során német tengeralattjárók jórészt fiatal legénysége szeptember 9-e óta folytatott makacs üldöző harcokban 19 ellenséges hajót süllyesztettek el 122.000 tonna vízkiszorítással. A karavánt kísérő hadihajók közül két torpedórombolót és egy őrhajót is elsüllyesztettek a németek, hat más hajót pedig torpedóaláállal megrongáltak.

A megsemmisített ellenséges hajókaraván Angliából indult el.

Sztalingrád sorsa már eldőlt, de a harcok még folynak

A magyar és német csapatok hídfőket alkottak a Don keleti partján

(Bud. Ért.) Berli katonai körökben a volgamenti harcokkal kapcsolatban hangsúlyozzák, hogy Sztalingrád sorsa már eldőlt, noha a harcok még folynak. Sztalingrádot többé senki sem mentheti már meg a Szovjet számára. A támadó német csapatok szétzúzták már a város legbeisőbb védelmi övezetét is.

A Don mentén lefolyt és a vezéri főhadiszállás tegnapi közlésében jelentett sikeres magyar-német hadműveletekkel kapcsolatban közlik német katonai helyen, hogy a magyar és német csapatok új hídfőket alkottak a Don keleti partján. További nyilatkozatot nem adnak, hanem hangsúlyozzák, meg kell várni, vajon ezek az új hídfőállások kiindulási pontul szolgálnak-e majd újabb hadműveletekre.

A tobruki kudarc az angol tapasztalatlanság és könnyelműség bizonyítéka

Róma, szeptember 15.

A Popolo di Roma keddegi száma foglalkozik a kudarcba fulladt tobruki angol partraszállási kísérlettel és megállapítja, hogy Alexander tábornok ezzel a csúfos kudarcba fulladt vállalkozással az afrikai angol csapatok helyzetét akart könnyíteni. Az elalameini helyzet, ahol tovább folyik a tengely hatalmak eredményes akciója, komoly gondokat okoz az angoloknak. Az eset mutatja, hogy az angolok, éppúgy, mint Dieppenél, Afrikában sem tudnak segíteni súlyos helyzetükön. A tobruki partraszállás meggyúsulása a következő megállapításokra készíti az olasz lapot: 1. az angolok tapasztalatlanság és könnyelműség, 2. a britek a hádászati helyzetet tévesen értékelik és 3. az olasz védősereg a helyén áll és tökéletesen védi pozícióit.

Tobruknál kétségtelesen súlyos vereség érte az angolokat, ez azonban nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy holnap ne sikernek tünessen fel London ezt a vállalkozást is és ne úgy állítsa be, mintha az akció célja csak hírszerzés lett volna — írja az olasz lap.

CHERBOURGNAL KÉT CSÓNAK ÉS HÁROM GÉPPUSKA A NÉMET ZSÁKMÁNY

Berlin, szeptember 15.

A Német Távirati Iroda részleteket közöl az angolok Cherbourgnál megkísérelt partraszállásáról. A felderítő vállalkozást szeptember 13-án a hajnali órákban kísérelték meg az angolok. A partőrség észre vette, hogy egy csónak közeledik a parthoz és tűz alá vette a csónakot. Az angoloknak sikerült kiugrálniuk a csónakból, amelyet páncéltörő ágyúk és gépfegyverek lőttek. A különítmény tagjait rövid harc után elfogták, illetve azok egy része elesett. A németek egy fa csónakot, egy gumicsónakot és 3 géppuskát zsákmányoltak az angoloktól.

Az indiai zavargások megbénítják az angol háborús szállításokat

Lisszabon, szeptember 15.

Az angol hírszolgálat jelentése szerint Indiában egyre tartanak a zavargások. Bihar tartományban két vasúti állomást és több más hivatalos épületet kifosztottak a hindu tüntetők.

Új Delhiben a hinduk elállták annak az épületnek a bejáratát, ahol a törvényhozó gyűlés összejött. A rendőrség 3 férfit és 8 nőt emiatt letartóztatott.

Roosevelt:

Amerika a tervezett haditermelés felét sem érte el

Amsterdam, szeptember 15.

A Német Távirati Iroda közli az angol hírszolgálat washingtoni jelentése nyomán, hogy Roosevelt elnök most terjesztette a kongresszus elé hatodik jelentését a bérlet és kölcsöntörvényvel kapcsolatban. Roosevelt megállapítja a jelentésében, hogy az amerikai haditermelés az elmúlt három hónapban a felét sem érte el a tervezett termelésnek.

Braziliában letartóztatják az ellenzéki magatartásukat

Stockholm, szeptember 15.

A Stefani iroda közli, hogy a svéd sajtó értesülései szerint Braziliában az ötödik hadoszlop ártalmatlanságát elítélő üggye alatt nagyszámú letartóztatásokat eszközöltek. A letartóztatásokat azzal indokolják, hogy az elfogottak a tengelyhatalmakkal rokonszenveznek, valójában azonban arról van szó, hogy a brazil kor-

mány így akar megszabadulni az ellenzektől. Különösen nagyszámú brazil letartóztatottak le Sao Paoloban és Rio de Janeiroban, ahol az ellenzéki mozgalom olyan arányokat öltött, hogy a legnagyobb gondot okozza a kormánynak. Az ellenzék kifogásolja, hogy Brazília Amerika szoldjába szegődött.

NEMZETI FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 158.

Hétfő-Szerda

Közbelép a feleségem

Főszerepben:

Irene Duno
és Garl Grandt

Főtműsor: Magyar és német híradók.

ATTLEE KANADÁBA UTAZIK

Amsterdam, szeptember 15.

Mint a brit hírszolgálat jelenti, Attlee, angol helyettes miniszterelnök, Új Fundlandra érkezett. Attlee Ottawába utazik, ahol több napot tölt.

WILLKIE TEHERÁNBAN

Amsterdam, szeptember 15.

A brit hírszolgálat közli, hogy Wendell Willkie Teheránba érkezett.

LÉGITEVÉKENYSÉG NYUGATON

Berlin, szeptember 15.

A Német Távirati Iroda katonai helyről vett értesülését közli, mely szerint kedre virradóra angol repülőgépek Németország északi vidékei ellen intéztek támadást. Tűzek keletkeztek és polgári lakónegyedekben vannak anyagi károk. Négy támadó gépet lelőtt a légvédelem.

HÉT HALÁLOS ÍTELET PRÁGÁBAN

Prága, szeptember 15.

A NST jelentése szerint hivatalosan közlik, hogy a prágai törvényszék kémkedésért és hazaárulásért halálra ítélte hét protektorátusi állampolgárt. Az ítéleteket végrehajtották.

ZAVARGÁSOK ALEPPOBAN ÉS DAMASZKUSZBAN

Izstanbul, szeptember 15.

A fokozódó kenyérhiány miatt Aleppóban és Damaszkuszban súlyos éhségtüzesekre került sor. A lakosság megkísérelte az élelmiszerüzletek és raktárak megrohmozását. A rendőrség közbelépett, de csak nagy nehézségek árán tudta helyreállítani a rendet. Közlebbi részletek még ismeretlenek.

SPANYOL-PORTUGÁL INCIDENS

Lisszabon, szeptember 15.

(Stefani) Három spanyol halászhajó állítólag a portugál határmenti vizeken halászott. Egy portugál ágyunaszád arra kényszerítette a spanyol hajókat, hogy portugál kikötőbe fussanak be. Itt a spanyol kapitányokat bíróság elé állítják.

A nagyvilágból

Aden és Kairó között lezuhant egy angol futargép.

Az Úsztasa horvát ifjúsági szervezet vezetője felszólította az érettségizett leányokat, hogy három napon belül jelentkezzenek munkaszolgálatra. A nők munkaszolgálatára legfeljebb 12 hónapig tart.

Potter angol altábornagyot egy katonai gyakorlat alkalmával halálos szerencsétlenség érte. Egy gránát az altábornagy közelében robbant fel és széttepte a katonai parancsnokot.

Cathouse brit vezérőrnagy, az afrikai angol páncélos erők parancsnoka a sivatagi harcban megsebesült.

Uhle államelnöke Roosevelt meghívására a jövő hónapban Washingtonba utazik.

Helsinki mára virradóra érte át a kétszázadik légiriadó.

Anglia nagyszámú palesztinai zsidó bevándorlását engedélyezte.

Egy ausztrál bombavető repülőgép gyakorlatozás közben a tengerbe zuhant.

Kanada hivatalos jelentése szerint egy kanadai őrhajó és 4 kereskedelmi hajó ellenséges támadás következtében elsüllyedt. A közlemény szerint a kanadai partok előtt állandóan fokozódik a tengeralattjáró veszély.

Kivánatos, hogy minden bácskai község hatósági mészárszéket állítson fel

Fejlesztik az állattenyésztést és a közúti hálózatot

Előző számainkban már részletesen ismertettük az alispán évnegyedes jelentését, most a jelentés további részeire térünk ki.

A gazdasági helyzetről szólva egyebek között megemlíti a jelentés, hogy a vármegyei gazdasági felügyelőség részéről megejtett tenyészállat szemlék során kitűnt, hogy a vármegye állattenyésztése igen elmaradt s az állatállomány feljavítása és minőségi színvonalának emelése érdekében minden lehető el kell követni. Szükség van egy a törvényhatóság, mint a kormányzat messzemenő áldozatkészségére az állatállomány fejlesztése érdekében. A földművelésügyi minisztérium már kilátásba helyezte ilyenirányú támogatását.

A sertés állomány minőségi feljavítása érdekében 166 darab mangalica és 70 berkshirei fajtájú tenyészkanat osztottak ki a vármegyében. Ezzel párhuzamosan indították meg a tenyészkoça és süldő akciót is, és összesen 90 törzskönyvezett kocasüldőt osztottak ki.

A szarvasmarha tenyésztés okszerű fejlesztése érdekében a mintaközségek további megszervezése folyik. 31 községben rendszeres a tejjellenőrzés.

A budapesti Mezőgazdasági Kiállításon 158 tenyész bikát, 120 mangalicakant és 55 darab hus sertés kanat vásároltak.

Kula és Óbecse közbúgóhidat kap

Az állategészségügyi helyzetről szólva megállapítja a jelentés, hogy a községi és körállatorvosok ideiglenes kinevezése megtörtént, 31 községben még nincs állatorvos. A megye területén 110 állatorvos él. Körállatorvosi állások szervezésével valamennyi község állatorvoshoz jut, kivánatos volna azonban, hogy minden községnek külön állatorvosa legyen.

Minden járási székhelyen felépülnek a lovak rühösségének kezelésére szolgáló gázkamrák.

Jánoshalmán már üzembehelyezték az új közbúgóhidat, Zenta vágóhidját kijavították. Kula és Óbecse pedig most határozta el közbúgóhid építését.

Megállapítja a jelentés, hogy minden városban és nagyobb községben kivánatos volna hatósági husszékek felállítása.

A vármegye állategészségügyi helyzete kedvezőnek mondható.

Fontos feladat a közúti hálózat fejlesztése

A jövő közúti feladatai teljesen kialakultak és ennek megfelelően teljes mértékben megindult a fenntartás és fejlesztés. Első feladat a főúthálózatok kiépítése, a továbbiak pedig a főutakba nem eső községeket bekötő utak kiépítése és az átkelési szakaszok pormentes burkolattal való ellátása. Fontos feladat a közúti hidaknak 20 tonnás teherbírási való átépítése. Ebben az évben eddig mintegy 30 km. közút

épült ki. A folyamatban lévő utépítéseken kívül (ezekre hónapról-hónapra kitér a „Délvidék” az államépítészeti hivatal jelentései kapcsán) kétszen áll a Bácsgyulafalva—Angyalbándi és Paripás—Hódság közötti utak terve.

Az utépítések iramát is csökkenti az a körülmény, hogy az adók nem folytak be az előirányzott mértékben.

A hidak építése folyamatban van.

Visszakapja a vármegye történelmi értékű levéltári anyagát

A továbbiakban arról számol be a jelentés, hogy a vármegye eredeti levéltári anyagának történelmi becsü része hiányzik. Az anyag visszaszerzése érdekében megtették a szükséges lépéseket és remélhető, hogy az anyag a horvát—magyar iratcsere keretében visszakerül.

Az alispáni hivatal március 1. és szeptember 1. között 430 darab utlevelet állított ki és 24 darabot meghosszabbított. Legtöbbször Németországba és Szerbiába utaztak.

A jelentés további részében a népoktatásügyről közöl adatokat. Nagyjelentőségű az a megállapítása a jelentésnek, hogy a múlt év-

ben mutatkozott tanerő hiány majdnem teljes mértékben megszűnt. Jelenleg csak 17 betöltetlen tanyai tanítói állás van, de ezek betöltése is heteken belül megtörténik. A tanügyi kirendeltség területén 500 olyan tanító működik, akiket szerb szolgálatból vettek át.

ISKOLÁT KAPNAK A SZONDI SZÁLLÁSOK

Szond község határában, a tanyaközponton új népiskolát állítanak fel.

Az iskolán kívüli népművelés terén is nagyobbarányú munka folyik.

Hogyan rendezkedtek be a szovjet partizánok

(Honvéd haditudósító század).

Brjanszk felé gyönyörű erdők között kanyarog a vasút. Vágyódik az ember, hogy beszálljon ebbe az erdőbe, ahol hatalmas margaréták, zöld erdei páfrányok diszelegnek mindenfelé.

Egyik kanyarodónál megáll a vonat. Néhány fegyveres magyar konvéddel belevették magukat az erdőbe.

Az egyik századot látogattam meg, amely bent az erdőben él már egy hónap óta. Ajándékot is vittünk a századnak: zsákszerűen összevarrt kis zöld túll hálókat. A szunyogok ellen. Vadregényes erdei patak mellett vitt el az utam. A patak partján egy vizimalom roncsai füstölögnek, néhány napja gyújtották fel a partizánok. Kiss Béla zászlós századparancsnok fogadott bennünket és a hálókat mindjárt szétosztogatta századának.

A fiatal zászlóssal végigjártuk a vasutvonalat, amely beletorkollik a brjanszki vasutba. Ez a mellékvonal még nincs átépítve, mert egyes erdei szakaszai még az orvlövészek kezében

vannak. Nem is fontos vonal, hogy szükséges lenne az azonnali átépítése.

Itt láttam a hatalmas brjanszki bekerítő csa- ta legborzalmasabb pusztítását. Egy 150 tengelyes lőszeres szerelvényt kaptak el a német stúkáék és három bombával széjjelrobbantották. Néhéz tüzérségi lövedékek szétszaggatott hüvelyei, gránát fejek, hatalmas szilánkdarabok keveredtek össze a felismerhetetlenségig szétrobbantott vasúti kocsik vasalkatrészeivel.

Papp Lajos zászlós épen egyik raját állította rendbe és jelentette, hogy ki akarja használni a szunyogháló előnyét és felkutatja az erdő mélyét beljebb is. Két rajjal nekivágtunk az erdőnek. A vad rengetegben lábaink nyomán megbolygatott szunyogok rajzottak körülöttünk és felhőbe burkolták a járőröző honvédek fejét. Néha még a hálón keresztül is éreztük a kellemetlen szunyogcsípést. Honvédeink váltig mondogatták, hogy idáig gyakran járőröztek, de mélyebre nem tudtak behatolni az erdőbe, nem az orvlövészek, hanem a — szunyogok miatt. Mert a szunyog ármándia elképesztő és kibírhatalan volt.

Most azonban: előre! A hatalmas szál fe- nyők alatt a dombos részeken szabályszerű ki- építet orvlövész állásokat találtunk. Alagutsze- rűen képzett futóárkokat. Ugy vonultak ezek az árkok, hogy csodálatos rendszert lehetett meg- figyelni. Harminc méterenként újabb állások voltak, szabályos puskatámasztékok, fedett fe- dezékek: fény derült rá, hogy az esténként tá- madó partizánok miért tudják újra meg újra felvenni a harcot az üldöző hanvédekkel szem- ben.

Az egyik honvéd teli lőszeres ládát talált. Hamarosan összegyűjtöttünk teljesen hibátlan leólmozott ládákban mintegy 6000 orosz töltényt. Volt ebben mindenféle: sárgafejes, ez a robba- nó lövedék, a legembertelenebb; páncéltörő és közönséges. Van néhány zsákmányolt orosz fe- gyverünk — mondotta a századparancsnok — ki- tűnően tudjuk használni valamennyit. Az utak mellett az erdőszegélyen elhagyott autók heve- nek roncsokban.

A másik honvéd egy tiz voltos motorkerék- párdinamót talált.

Megkezdődött a cigarettázás a szunyoghá- lóban. Cigaretta nélkül nem nagyon bírja hosz- szu ideig a dohányos ember. Honvédeinknek is először problémát okozott, hogyan gyujtsanak rá a zöld szunyogháló miatt. A golyószórót vi- vő erős honvéd mindjárt ki is találta a módját.

— A hálón keresztül szívják a fiúk, olyan lesz, mint a füstszűrős cigarettal!

Ettől kezdve ment minden simán. Mélyen bentjártunk a brjanszki erdőben, de nem talál- tunk ellenséget. Csodálkoztam, mert erről a táj- ról állandóan hallott az ember puskaropogta- tást — igaz, hogy esténként. — De 100 akna és az említett 6000 töltény lett jutalma a felfede- ző utunknak.

Kezdem érteni, honnan van a partizánok- nak annyi lőszerük. Minden bokorban van né- hány száz puskatöltényük, gránátjuk, elrejtett fegyverük. Mintha csak itt termelt volna az erdőben, akár a szamóca.

A szunyogháló kipróbálása kitűnően sike- rült, most már naponta elmennek a járőrök sok- kal hosszabb felderítő utakra is.

Bárany Károly zászlós.

Német légitőlény valamennyi arcvonalon

Berlin, szeptember 15.

A Német Távirati Iroda jeleti, hogy az an- golok a nyugateurópai megszállt területek fölé történt szeptember havi berepüléseikkel nem ér- tek el kézzelfogható eredményt. Az angolok szeptember 1-e óta 93 repülőgépet vesztek ezeken a területeken, míg a német veszteség 22 gép volt, ami bizonyítja, mennyire urai a né- metek a nyugati légitérnek.

Az egyiptomi arcvonalon a németek szeptember 1. óta 109 angol repülőgépet lőttek le, míg a német veszteség 20 gép volt.

A Jegestenger mentén a németek három nap alatt 43 ellenséges gépet lőttek le és itt is urai a légitérnek.

A mai nap folyamán a német légierők Egyip- tomban az El Alameintól keletre lévő tengerpar- ti utakon folyó angol közlekedést és sátor- táborokat bombáztak.

Norvég társaság a hajótöröttek megmentésére

A norvég »Hajótöröttek megmentése- re alakult társaság» most tette közzé az 1941 évre szóló jelentését. Eszerint 1941- ben összesen 84 embert sikerült a biztos haláltól megmenteni és 2,541 embert 984 csónakban partra segíteni. Készségben volt 33 szárazföldi állomás.

A társaság fiennállásának ötven éve alatt 3147 embert mentettek meg a biztos haláltól és 141,555 embert segítettek töb- bé-kevésbé veszélyes körülmények közt szárazföldre. Mentőcsónakokra eddig 507.000 norvég koronát adtak ki.

Az évi teljes kiadások összege 1940- ben még csak 647.000 norvég korona volt. Ez 1941-ben 1,034.000 koronára emelke- dett. Ezt a mentőhajók megnövekedett uti- deje és a jelentékenyen kibővített szerve- zett okozták. (TEK)

Vöröskeresztes hősök

(Honvéd haditudósító század).

A vöröskeresztes honvéd, az egészségügyi katona harca a legkeresztényibb háborús feladat: Azért kockáztatja életét, hogy mások életét mentse. A bajtárs életét, de sokszor az ellenségét is.

Közvetlenül a harcoló alakulatok mögött, sőt azokkal együtt halad a jámadáskor. Kötőszerszám és csillapítószer a fegyvere. Ép olyan tisztelgetés és megbecsülés illeti, mint az első vonal hőseit, hisz munkáját ólomzárban, gránátok, bombák és aknabeapódások közepette, a legnagyobb életveszélyben végzi.

Nem könnyű dolog a legnagyobb ellenséges tűz közepette sebesült bajtársakhoz csuszni, őket kötni, vigasztalni és szállítani. S ott van, ahol a legnagyobb szükség van rá. Tökéletesen tisztában van azzal, hogy az első segélytől, az első kötéstől sok függ. Sokszor minden: egy ember élete.

A karjukon vöröskeresztet hordó honvédeknek, tisztihelyetteseknek és orvosoknak jámadás alkalmával nincs éjjelük. Dolgoznak, mentenek szakadásig. Az első vonalban szolgálók számtalanszor „átfésülik” a harcmezőt, nem kerülte-e el figyelőüket valahol egy eszméletlen bajtárs, egy megmentésre váró élet... Fáradtság, veszély nem számít, a sebesültet ők viszik első segélyhelyre. Majd járműveken nagyobb kötéshelyekre. Itt már több műtőorvos is dolgozik. Sátorokban, vagy apró orosz házakban helyezik el a hordozható műtőberendezéseket. Sokszor három orvos is végzi egymás mellett önálló műtéteket. Segédorvosok, egészségügyi tisztihelyettesek, tisztések adnak csillapítót.

A könnyebb sebesülteket autóbuszokon, a súlyosakat különleges betegszállító gépkocsikon küldik a tábori kórházba. Itt a lehető legjobb gondozásban részesülnek a sebesült katonák. A legmesszebbmenő bajtársi szeretet jegyében dolgozik itt a szakácstól a kórházparancsnokig mindenki, mert drága magyar életékről van szó.

Nagyszerű hősei is vannak ennek a nehéz szolgálatnak.

A Don közelében honvédeink előnyomulásuk közben váratlanul kemény ellenállásra bukkantak. Felderítők jelentik kiserőd fészkekben vetett lábat az ellenség. Rohamárkászik indulnak felgöngyölítésükre. Az egyik harcjárórral elindul Godor Vince, egy negyvenéves éveit taposó egészségügyi katona is. Aknazáron és más műszaki megerősítéseken nyomul előre a járőr. A vörösök tűz alatt tartják a terepet, körmük szakadtáig védekeznek. A kommunista fészkek azonban gyors egymásutánban röpülnek a levegőbe. Az előnyomulás sebesültekkel is jár. Godor Vincének dolga akad... Hol itt, hol ott tűnik fel. Fáradhatatlanul kötöz, csillapít és megnyugtat. Ha figyelmeztetik, hogy vigyázzon, fedezzen, azt feleli, ő nem fél, mert a sebesültkötöző katonának nincs ellensége. Először bekötözi a sebesült honvédat, majd az ellenséget... De nemcsak mondja, hanem így is csinálja Godor Vince. Közben az élenhaladó harcjáró már a Don partján ásta be magát, amikor egy dombocsán, egészen veszélyes helyen segélykérő nyöszörgésre lett figyelmes Godor. Jól tudta, hogy ott, csak orosz jajgathat, mégis elindult feléje. Bajtársai vissza akarták tartani. Nem lehetett. Visszakiáltotta hogy órá nem fognak löni. A tulsó parton leshen álló kommunisták golyója azonban éppen a vörös katona kötözése közben sebesítette meg Godor Vincét. A vöröskeresztet jól láthatta Godor karján az elvetemült kommunista katona. Azt is tudhatta, hogy az ő saját fajtáján segít a honvéd. A gyilkolásra nevelt ember vad kezében mégis eldördült a fegyver.

Igy teljesíti keresztény kötelességét a magyar egészségügyi katona. Magyarhoz való hűségével.

Megérdemli tisztelgetésünket.

Ferencz Gyárfás, hőörmszakos.

A bánási magyarság élete

Összefogott a magyar falu és a város, magyar rendőrszázadok, céltudatos magyar munka

Tiszamente, szeptember.

A szőke Tisza álmosan és unottan hőmpolyög alá, alacsony vízből magasra emelkednek a partok, amelyeken úgy a báncai, mint a bánáti oldalon magyarok állnak és sóvár szemekkel néznek egymás felé... Határfolyóvá lépett elő a Tisza és mintha most csöndesebb, szomorubb volna. Nyoma sincs most az evezősök vig életének, a szűk területre szorított fürdőzők fegyelmelzetten betartják a szabályokat és csak itt-ott szántja egy-egy halászcsonak a karcsvá soványodott, sorsokat ringató folyó sima tükörét. A kompjáratok is ritkábbá váltak és mindkét parton katonák állnak: határőrszázadok és német határőrök. A forgalom azért folyik, Bánát és Bácska sűrűn felkeresik egymást. Most is bánátiak jöttek és a báncai oldalon összesereglenek a késői fürdőzők megérdeklődni, hogy és mint élnek a folyó tulsó partján, azon az oldalon, ahol még csak álmodják azt, ami itt már beteljesedett. Az élet ezer apró gondja baja tódul a szájakra és szakadatlanul folyik a mese.

Ujság

van elég a bánáti oldalon és olyan is van, ami a báncai magyaroknak is örömet okoz. Természetesen elsősorban azok az események érdeklik a báncai oldalt, amelyek a magyarok sorsára gyakorolnak befolyást. Mese közben előkerül a zsebekből a magyar ujság is, a bánáti magyarok egyetlen napilapjának, a „Torontál”-nak néhány példánya. Érdeklődéssel lapozzuk át és olvassuk a híreket, hiszen minden sora a magyarokkal foglalkozik.

Megtudjuk, hogy a bánáti magyarság fokozatosan kivívja a maga helyét a nap alatt és szoros együttműködéssel, vezetőinek agilis munkájával az utóbbi időben sokat javított helyzetén. A lehetőségek korlátozottak ugyan, de amit lehet, kiverkednek. Két nagyjelentőségű állást bíztak magyar vezető emberre: Jeszenszky, a DMKSz páncsovai fiókjának vezetője Bánát helyettes kerületi vezetője lett, Juhász Ferenc pedig iskolafelügyelő. Mindkét magyar vezető eddig is sokat tett az ottani magyarság érdekében, most pedig, hogy több lehetősége van erre, fokozott mértékben igyekszik előmozdítani a magyar kivánságok teljesítését. A helyettes kerületi vezető meghagyta az összes magyar szervezeteknek, utasítsák tagjaikat, hogy a hatóságokhoz intézett beadványaik másolatát küldjék be neki, hogy személyesen is szorgalmazza azok elintézését, Juhász Ferenc viszont közbenjárásával új magyar iskolák megnyitását tette lehetővé.

Becskereken

magyar szövetkezet alkult, amely nagy jelentőségű tevékenységet fejt ki. A szövetkezet maga köré gyűjtötte a bánáti magyar falvak termelőit és szövetkezeti boltot nyitott, amely nem csak a szokásos kereskedelmi cikkekét árusítja, hanem a magyar falvak minden terményét is. Ezáltal lehetővé válik a városokban élő magyar ság mezőgazdasági terményekkel való ellátása, ami megkönnyíti a városiak megélhetését. Egyelőre csak Becskereken működik ilyen szövetkezeti bolt, de már folyamatban van a többi magyar városokban is a bolt megszervezése. Így segíti egymást a magyar falu és a magyar város idegenben...

Ez az egymáson segítés azonban minden téren megnyilvánul. A magyar árvizkárosultakat például szintén magyar összefogással segítették meg. A Bega áradása és a talajvízek itt is jelentős károkat okoztak. 162 magyar család károsodott olyan mértékben, hogy segítségre szorult. Ezek felszegélyezését szintén a DMKSz szervezte meg, amely magaköré gyűjtötte a bánáti magyarok 98 százalékát és működését kiterjesztette a magyar népcsoport életének minden területére. Az elmúlt hónapban közel 50 métermázsá kenyeret osztottak ki a segélyre szoruló magyarok között, míg az akció során eddig 114.436 dinárral segélyezték a rászoruló magyarokat.

Amióta Nagybecskereknek magyar polgármestere van, azóta jelentős számú magyar tiszt-

viselő helyezkedett el a városban. A magyar összefogás elősegíti a magyarok ervenvesztését a gazdasági életben is.

Sok kívánsága

ment teljesebbé az utóbbi időben a bánáti magyarságnak. Többek között a népközlési oktatás terén orvosolták a bajok jó részét. Az elmúlt évekhez képest az idén jelentősen emelkedett a magyar tanulók száma úgy a magyar népcsoport által fenntartott középiskolákban, mint az elemi iskolákban. A beiratások már megtörténtek. Több új magyar iskola nyílik ebben a tenévből. Magyar népközlőket állítanak fel a páncsovai rében is.

Ez a hír külön figyelmet érdemel, mert rengeteg magyar munka és magyar könnyű fűződik a páncsovai réhez. Hatalmas, több tízezer noldas terület ez, a Duna keleti kanyarában. A víz lecsapolása után a szerbek a víz által évek óta megrágyázott, kitérő termőföldet a dobroylyácoknak juttatták, a fűzesek helyén pedig sorsuldözött magyarok verődtek össze. Amíg a szerb telepek ingyen kapták a szántásra alkalmas területet, addig a magyaroknak olcsó bérért ugyan de pénzért és csak bérbe adták a fatönkökkel teli területet. Formális erdőirtást kellett itt végezni. Egész ősszel és télen dolgoztak a magyarok, szedték ki a majdnem értéktelen fagyökereket, hogy tavasszal szántani és vetni tudjanak. Nem sajnálták a munkát, mert érezték, hogy itt megvethetik a lábukat. Azután konyhakerti veteményeket, virágokat természetek a víztől elhódított területen és a világvárosá fejlődő Belgrád több hasznát látta a néhány száz odatelepedett magyarnak, mint a sok ezer szerb telepésnek. A Belgrádtól 8-10 kilométernyire lakó magyarok behordták terményeiket a fővárosi piacra és — megélték. Rengeteg kellett harcolniuk a földdel, az időjárással, a tavaszi áradásokkal és a téli hófúvásokkal, de ott maradtak. Lassan kis magyar telepek alakultak ki. Mind olyan magyarok voltak ezek, akik alól a jugoszláv adópolitika, vagy a 30-as évek mezőgazdasági dekonjunktúrája, esetleg a sok adósság kihuzta a saját földet, vagy olyanok, akik itt remélték megszerezni az annyira áhított földet. Sok pénz nem kellett ugyan ide, de a munka rengeteg volt. Kispénzü emberek jöttek és megvették a lábukat. A szerbek azután évről-évre emelték a földek hasznóbérét, nehogy „tulj” legyen a magyaroknak...

A kismagyarok vagy egyáltalán nem jártak iskolába, vagy jó messzire szerb iskolába jártak. Jórészt szerb környezetben voltak, szüleik minden idejét elfoglalta a létért folyó küzdelem és bizony a kismagyarok írni-olvasni egyáltalán nem tanultak meg magyarul, sőt sokan még beszélni sem tudtak anyanyelvükön. Most három magyar telep magyar iskolát kap a páncsovai rében. Igaz, hogy ezt sem kapták ingyen, mert az iskolaépületeket, a tanítói lakást, a berendezést és a tüzelőanyagot maguknak kellett megszerezniük. Gyönyörű példáját szolgáltatott ezzel az áldozatkészségnek, de nem sajnálták, mert ők, akik két évtizede élnek idegen népek tengerében, tudják, mit jelent a magyar szó.

Az iskolákkal kapcsolatban meg kell említenünk, hogy Bánátban nagy hiány mutatkozik magyar tanítóknak. A helyzetet átmenetileg úgy segítik, hogy segédtanítókat képezték ki.

A magyar iflakat

felszólította a DMKSz, jelentkezzenek rendőrszolgálatra. Eddig egy magyar rendőrszázad működött a Bánátban, most a másik század megszervezése is folyamatban van. A magyar rendőrök kitűnően beváltak és jó nevet szereztek maguknak. Két hősi halottjuk is van már: Kállay János és Bieber József.

Végül megemlítjük, hogy a verseci református magyarok templomhoz jutottak. A megszálló német katonai hatóságok az ottani zsidó imaházat bocsátották a magyarok rendelkezésére és az most megfelelő átalakításokkal a református hívők templomává vált.

A hercegprimás feloldotta hiveit a böjt és hustilalom alól

A Magyar Kurir jelenti, hogy Serédi Juszticián hercegprimás körlevelet intézett a katolikus egyházokhoz, amelyben az Apostoli Szentszék felbontása alapján felmenti a ró-

mai katolikus hiveket a böjt és hustilalom alól minden böjti napra, kivéve hamvazószerdát és nagypénteket.

Leégett két nádfedeles ház Zomborban

Zomborban kedden reggel öt órakor tüzet jeleztek. Dulics Alajos és Kovács István Szunyog utcában lévő háza gyulladt ki. Az egymásba épített két nádfedeles ház kéménye mögött tartózkodó Kovács Margit vette észre és azonnal értesítette a tűzoltóságot. A tűzoltóaktanyában már elrendelték a riadókészültséget, mert a tűzör jelentette, hogy a Szunyog utca környékén lángolva ég valami.

Amikor a tűzoltóság motorosfecskendővel a helyszínre érkezett, a két ház nádfedeles teteje már féklyaként lobogott a reggeli szürkületben.

A házak tetőzetét már nem lehetett megmenteni. A száraz nád ropogva égett. A tűzoltóság így csak a tűz lokalizálására szorítkozott és igyekezett az épületet megmenteni.

A lakásból sikerült kihordani az összes burorokat és megakadályozták azt is, hogy a tetőről ne csapjon át a láng a szomszéd épületre.

Jónák Ernő tűzoltóparancsnok megállapította, hogy a tüzet a Dulics féle ház sátokevényébe beépített gerenda okozta. Ez már három napja parazsat fogott, s kedden reggel levegőt kapva lángra lobbant. A tűz innen átcsapott a szomszéd padlásra, amely nádtal deszkafallal volt csak elválasztva. A padlásra a légóltalmi intézkedések ellenére is nagymennyiségű gyúlékony anyag volt felhalmozva. Kovács István padlásán sok új deszkát, hat zsák lisztet és más gyúlékony anyagot hamvasztott el a tűz. A kár kétezer pengő, amely biztosítás útján megtérül.

Betyárbecsület

Holnap új regény közlését kezdi meg a Délvidék

Mai számunkban befejeztük a »Liviáért tettem« című riportregényünk közlését. Olvasóink kérését teljesítjük, amidőn új regényünket úgy választottuk meg, hogy az mindenki kívánságát kielégítse. A regény itt játszódik le a Bácskában, hőse egy betyárrá vált parasztleány.

Gyilkos, rabló, fosztogat, a polgári társadalmi formák nem kötik már, mindent levetkőzött magáról, de megmaradt valamije, amit mindennél többre értékelt: a becsület. A betyárbecsületről nagyon sokat hallottunk már. Ez az igazi becsület, nem az, amelyet kaszinók és párbajko lexek ha-

tároznak meg. A betyárbecsület a jónakon nevelkedett, tudatlan, egyszerű nép igaz szívből fakadó ösztönös becsülete.

Hosszu az út, amíg Ákom Bandi, a híres betyár eljut eddig a pontig. Sokszor kellett fegyverét használni, nagyon sokszor tért le a törvényszabta utról, amíg rá döbönt, hogy kötelessége van magával szemben.

A nagyszerű regény irodalmi remekmű is egyben. Nem ponyvaregény, hanem őszinte írás egy rossz utra tért bácska parasztleányról. Az új regény közlését holnap számunkban kezdjük meg.

Megkezdődött a zsidóbirtokok kisajátítása

A zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól alkotott 1942. XV. törvénycikk lehetővé teszi, hogy a nemzsidó ingatlan-tulajdonosok zsidó haszonbérletieknek felmondhassanak s az élő és holt gazdasági felszerelést is átvihessék abban az esetben, ha az ingatlanon a gazdálkodást maguk akarják folytatni, vagy az ingatlan kis-haszonbérletek alakítására szándékoznak felhasználni.

A haszonbérletet 1942. évi november hó 5. napjáig bezárólag lehet felmondani a folyó, vagy a legközelebbi gazdasági év végére és ugyanezen időpontokra lehet megkívánni az élő- és holt gazdasági felszerelés átadását is. Mivel a törvény a napokban hirdettetett ki, illetékes helyről fi-

gyelmeztetik az érdekelt keresztény birtokosokat, hogy ha a folyó gazdasági év végére mondanak fel a zsidó haszonbérletnek és az élő és holt gazdasági felszerelést is át akarják venni, az élő és holt gazdasági felszerelés átvételére vonatkozó közlést és intézkedéseket a felmondással egyidejűleg tegyék meg.

Ha ugyanis ezt elmulasztják, az élő és holt gazdasági felszerelést többé nem szerezhetik meg, mert a törvény szerint ezt a közlést vagy a felmondással egyidejűleg, vagy a haszonbérleti jogviszony megszűnését legalább 60 nappal megelőzően kell megtenni. Az utóbbi lehetőség azonban a folyó gazdasági év végéig már nem áll fenn.

Hivatalos piaci árak Zomborban

Zombor thj. város polgármestere erre a hétre, szeptember 20-ig bezárólag a következő piaci árakat állapította meg:

Téli alma I. o.	kg	1.20 pengő
alma I. o.	"	1.— "
alma II. o.	"	0.60 "
alma III. o.	"	0.40 "
téli körte I. o.	"	1.20 "
körte I. o.	"	1.— "
körte II. o.	"	0.80 "
körte III. o.	"	0.40 "
sárgadinnye	"	0.30 "
zöldbélű sárgadinnye	"	0.40 "
görögdimnye	"	0.20 "
ősziarack I. o.	"	1.80 "
ősziarack II. o.	"	1.60 "
szeder	"	0.60 "
magbaválló szilva	"	0.55 "
kék szilva	"	0.40 "
vörös szilva	"	0.30 "

ringló	"	0.60 "
szőlő (bor szőlő)	"	0.50 "
szőlő (kék baranyai)	"	0.70 "
csemege szőlő	"	0.90 "
paradicsom	"	0.08—0.14 "
zöldbab	"	0.40—0.50 "
kelkáposzta	"	0.40 "
fejes káposzta	"	0.30 "
tök	"	0.18 "
vöröshagyma	"	0.18—0.17 "
uborka salátának	"	0.20—0.30 "
uborka eltenni	"	0.35 "
kukorica csövenként	"	0.10—0.15 "
padlizsán darabja	"	0.20—0.30 "
karalábé darabja	"	0.08—0.10 "
sárgarépa	"	0.30 "
petrezselyem	"	0.40 "
paprika darabja	"	0.01—0.02 "
karfiol darabja	"	0.42—0.54 "
szárzabb	"	0.60—0.68 "

Levelezláda

Igentisztelt Főszerkesztő Ur!

Tegnap rokonaimat látogattam meg és hazafelé jövet már sötétek voltak az utcák. Elsötétítés lévén, nem sok lámpa ég, s azok sem adnak nagy fényt. Az Árpád utcán keresztül jöttem és át akartam menni az utca másik oldalára. Átjáróhid helyett azonban mély, körülbelül fél méteres gödörbe léptem. Csak a véletlennek köszönhetően, hogy nem törtem ki a lábam. Sántikálva mentem haza és reggel az volt az első dolgom, hogy elstáljak balra a színhelyére. Nem tudtam ugyanis a sötétben, hogy mibe léptem bele.

Nagyon érdekes dolgot tapasztaltam. Az átjáró nem volt meg. Azt, mint ott értesültem az utcabeliektől, már a tavasszal lebontották, mert vízlevezető árkot építettek, s utban volt. Az árok meg is van, egy méter széles és fél méter mély, de elfelejtették megépíteni az átjárót. Akik erre laknak, azok már megszokták ezt, tudják hol kell átugrani az árkon, egyikét házzal arébb mennek át a tulsó oldalra, vagy a kocsiúton közlekednek nem kis veszélyre testi épségüknek.

Kérem most szerkesztő Ur, kit vonhattam volna felelősségre, ha lábomat töröm? Azt az illetékesek egy percig sem állíthatták volna, hogy nem tudnak a dologról, mert a városi főmérnök ur épen szemben lakik az említett átjáróval.

Itt tapasztaltam azt is, engedje meg, hogy megemlítssem, az Árpád utca s vele együtt a paralel utcák, s a környező melékutak már hónapok óta olyan piszkosak, hogy az szinte lehetetlen. Nincs a városnak elég utcapróje? Vagy megtiltották az utcák rendbentartását? Hogy nem locsolnak még most sem, azt valahogy megérti az ember. Nincs benzín. A lovak el voltak foglalva. De hogy az utcapróket miért nem foglalkoztatják és az utcákat miért nem tartják rendben, azt nem értem sem én, sem más.

Kérem Szerkesztő Ur szíveskedjék leveletem közzétenni b. lapjában, mert remélem, hogy ezzel felhívom az illetékesek figyelmét a mulasztásokra.

Kiváló tisztelettel — Hü olvasó

Isten akarata szerint

(MN) II. Károly spanyol király uralkodása alatt egy holland érdekeltség ajánlatot tett a Portugáliában eredő Tajó folyam nemhajózható szakaszának szabályozására. Spanyolország és Portugália kormányai hosszú ideig tartó tárgyalások után a következő határozatot hozták: »Az ajánlatot elutasítjuk! Ha Isten, a világ teremője azt akarta volna, hogy a Tajó végig hajózható legyen, akkor erre a célra nem lett volna szüksége emberi segítségre. De a Tajó így Isten akarata szerint nem hajózható, tehát Isten ellen való vétek lenne ha egy ilyen mű megvalósításához hozzájárulnánk.« Hasonló megokolással utasította el a Balçari szigetek lakossága a gyümölcsfák nemesítését is. »Az Isten tudja a legjobban, hogy a fáknek hogyan kell nőniük.«

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTI KORZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa dr. Szabó Enre, Flórián u. 8. A második körzetbe a Bánát városrész tartozik. (a Rákóczi ut. Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész). orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15.

A harmadik körzet a Szelenecse és a Bánátnak a második körzetbe nem tartozó része. orvosa szintén dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15.

VÁROSI UGYELETES ORVOS:

Dr. Kontsek Ferenc, Szentelek Kornél utca 12. Telefon: 331.

UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:

Aranv oroszlán Szt. Háromság tér.

A német hadbírói kar vezetője Budapestén. Budapestről jelentik: Ottó Neumann hadbíró tábornok, a német hadbírói kar vezetője a honvéd hadbírói kar vezetőjének múlt évi berlini látogatása viszonzásaképpen Budapestre érkezett. A hadbírói tábornok felhasználja az alkalmat arra, hogy a honvédvezérkar főnöke bíróságának bíraskodását tanulmányozza.

Közgyűlést tart a vármegye. Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága szeptember 23-án tartja rendes közgyűlését a zombori megyeházán. A közgyűlés tárgysorozatán a különböző alispáni előterjesztések között szerepelnek a megyei alapok 1941. évi zárszámadásai és 1943. évi költségvetései. Ez a közgyűlés tárgyalja Lantos György vm. főjegyző nyugdíjaztatását is.

Délvidéki Szemle. Szegeden jelenik meg ez a nagyon fontos célokat szolgáló havi szemle a Horthy Miklós Tudományegyetem Barátság Egyesülete kiadásában. Magyarország déli részének kulturáját boncolják, ismertetik és fejlesztik azok a cikkek és tanulmányok, amelyeket elsőrendű szakemberek írtak avatott tollal a folyóirat eddig megjelent kilenc számába. A legutóbbi, szeptemberi szám tartalmát Bartucz Lajos, Sáfrán Györgyi, Hadrovics László, Purjesz Béla, Mester János, Lévy Endre, Katona Imre értékes közleményei alkotják.

A zombori állításkötelesek jelentkezői kötelezettsége. Az 1923 évben született ifjak, sorozási összeírás végett a következő sorrendben kötelesek jelentkezni a városi katonai ügyosztályon: (I. em. 26 sz.) A, Á, B, C, Cs kezdőbetűsek szeptember 16-án, a D, E, É, G betűsek 17-én, a H, J, I betűsek 18-án, a K, L, Ly 19-21-én, a M, N, Ny 22-én, az O, Ö, P 23-án, R, S, Sz 24-25-én, T, Ty, U, U 26-án és a V, Z és Zs 28-án.

Csantavér a honvédekért. Csantavéren a következő adományok gyűltek össze honvédeknek: 53 érmeleltető, 180 pár gyapjuharisnya, 41 pár lábszárvédő, 21 pár fülvédő, 186 nyaksál, 10 hósapka, 25 kötött-szövött alsónadrág, 350 kötött-szövött ujjas pullover, 3 tábori takaró, 8 hőszemüveg, 73 pár szörmekesztyű, 69 szörmés mellény, 131 szörmés sapka, 20 férfibunda, 4 női bunda, 4 lábszák, 2 boa, 5 kg. gyapjufonál, 700 használt gyapju kötött ruha (átdolgozásra), 105 szörmés bőr, 18 méter szörme, 4 darócnaadrág, egy düftin, 77 kg. gyapju, valamint 7081 pengő készpénz.

Megszűnt az áramvonalas gyorsvonal Ujvidék és Budapest között. Szeptember 15-én változás állott be az Ujvidék—budapesti forgalomban. A délután 16 óra 24 perckor Ujvidékről induló áramvonalas gyorsvonal helyett ismét az Árpád vonat közlekedik, amely egy motoros mozdonyból és két négytengelyes kocsiából áll, negyven férőhellyel. A motoros vonatra előre kell helyjegyet biztosítani. A motoros vonat 17 óra 53 perckor indul Ujvidékről Budapestre, visszafelé pedig reggel hét órakor indul Budapestről. A motoros vonatra harmadik osztályú jegyet nem adnak ki.

A férfi értéke

(MN) A lívornoi anyakönyvezető hivatalban megjelent egy 48 év körüli asszony, hogy véglegényével való házasságkötési szándékát bejelentse. Amikor a tisztviselő a 8 líra (kb. 1.50 pengő) illetékét az asszonyon be akarta hajtani, a menyasszony magából kikelve csak annyit mondott: »Ennyit már nem ér meg nekem ez a fickó!»

Bajor Ferenc vezérőrnagy lemondott rangjáról. Mint a Honvédségi Közlöny közli, Bajor Ferenc ny. ezredes, c. vezérőrnagy a felszabadult Bácska katonai közigazgatásának volt vezetője, tiszti rendfokozatáról lemondott.

Szintársulat Bácskossuthfalván. A Krémer szintársulat szombaton este kezdi meg előadásait a Polgári Kaszinóban. Jegyek előjegyezhetőek Csákváry Ferenc kereskedőnél.

Tűz Bezdánban. Molnár László kőművesmester Mátyás király uti háza kigyulladt és teljesen leégett. A kár meghaladja a 3000 pengőt.

Ott halt hősi halált, ahol édesapja. Vácról jelentik: Hivatalos értesítés érkezett, hogy Szabó Károly szakaszvezető 25 éves korában hősi halált halt az orosz arcvonalon. Szabó édesapja a múlt világháborúban szintén hősi halált halt. Negyedszázad előtt járt otthon és akkor felesége mellett négy gyermeke élt. Nemsokára megszületett az ötödik, ezt azonban már nem ismerhette meg, mert az orosz hőmezőkről soha sem tért vissza. Az apa és fiu, a két hős katona, most közel egymáshoz alussza örök álmát az orosz harctéren.

Megölte a pattanás. Ujverbászról jelentik: Scheer Fülöp tekintélyes mérsáros vérmérgezésben meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a vérmérgezést egy pattanás idézte elő.

Zenta 170.000 pengő értékű téli ruhanevet gyűjtött honvédeknek. Zentáról jelentik: Most állapították meg a zentai téli ruhagyűjtés végleges eredményét. Eszerint az összegyűjtött téli holmik értéke meghaladja a 130.000 pengőt. Készpénzben 40.000 pengő gyűlt össze.

Szombaton tartja megnyitóelőadását Zomborban a Kamaraszínház. Jelentették, hogy az Országos Kamaraszínház egyhónapos vendégszereplésre kapott engedélyt Zomborban. Tegnap számunkban közöltük, hogy a megnyitó előadást a jövő héten tartják. Ma értesített bennünket a szintársulat igazgatója, hogy a társulat pénteken megérkezik Zomborba és a megnyitóelőadást már szombaton este megrendezi. Szombaton este Herczeg Ferenc: Kék róka című szindarabjával nyit a társulat. Vasárnap délután ez este az Örökké szeretlek című zenés vígjátékot mutatják be. A megnyitóelőadás elé nagy érdeklődéssel tekintenek. A társulat titkára már Zomborban tartózkodik, ahol szervezi a színpártoló egyesületet.

Kishegyesen 41 szegény család kap földet. Kishegyesről jelentik: Ujvidékről bizottság érkezett Kishegyesre, hogy elvégezze a földosztást. 41 szegénysorsu magyar családnak juttatnak 2—3 hold földet.

Az osztálysorsjáték keddi húzásán a 91999 sz. sorsjegy huszezer, a 82834 tízezer, a 89843 sz. ötezer, a 66944 sz. négyezer, a 4835, 10433, 30408, 52910, 59800 és 81316 sz. kettőezer, a 15558, 17005, 21525, 48469 és 50789 számú sorsjegyek pedig egy-egy ezer pengőt nyertek.

A sertésalapok pótlólagos kiadása. A hizósertések nyilvántartása céljából be kellett jelenteni ezévi július elsejei állapotot a sertésalapok kiállítás céljából. Mivel a bejelentést sokan elmulasztották, a határidőt szeptember 16-ig meghosszabbították. Aki a bejelentést utólag elmulasztja, szigorú büntetésének teszi ki magát és vágsági engedélyt sem kap.

Uszásoktatás Németországban. A »Kraft durch Freude«-szervezet sporthivatala most is változatlanul nagy számban rendez uszó tanfolyamokat. Csupán Bécsben is több, mint 50000 nemusztót sikerült a múlt évben az uszás művészetébe bevezetni.

400 éve halt meg a zsebóra feltalálója. Nürnberg városa szeptember 6-án ünnepelte Peter Henlein, a zsebóra feltalálója halálának 400 éves évfordulóját. Henlein találmánya mint a »nürnbergi tojás, melyet a zsebben lehet hordani« akkoriban az egész világon nagy feltűnést keltett. Az emlékünnap kiegészítésére a nürnbergi városház dísztermében órákiállítás nyílt meg.

A m. kir. posta vezérigazgatósága felhívja a közönséget, hogy a légiriadó befeljeztétől számított 12 órán belül csak a legszükségesebb esetekben vegye igénybe a telefont úgy helyi mint városközi forgalomban. Fontos közérdek fűződik ugyanis ahhoz, hogy a jelzett időben, amikor a távbeszélő felszerelések a hivatalos és a légiriadóval kapcsolatos beszélgetésekre keltenek, a közönség ne terhelje szükségtelenül a postát. Ha ennek a felhívásnak nem lesz megfelelő eredménye, úgy a posta teljesen megszünteti a magán távbeszélő forgalmat a jelzett időtartamra.

A francia gyáripár elsorvadásá. (MN) A német—francia fegyverszüneti megállapodások óta a francia gyáripár szénenergia nyersanyag tekintetében rendkívül nagy hiánnyal küzd. Ez a körülmény arra indította az ipari termelésügyi minisztériumot, hogy a gyárüzemek jelentős részét megszüntesse. Eddig több mint 4000 üzemet csuktak be és ezeknek munkásait részben más üzemekben helyezték el, részben Németország iparvidékeire irányították. Mivel ezen intézkedések nem vezettek a kívánt eredményre, valószínű, hogy további gyárüzemek megszüntetésével kell számolni. Bichelonne államtitkár közlése szerint legközelebb ismét 4000 üzemet szüntetnek és pedig elsősorban azokat, amelyek textilipari és papírpipari gépek előállításával foglalkoznak.

Az angol hajók vételárának emelkedése. (MN) Jóllehet az angol kormánykörök állandóan azzal biztatják az angol népet, hogy a hajóépítés hatalmas méretekben növekedett, a hajópiac jelentései mégis teljes valóságban tárják fel az angol tonnahány veszedelmes arányait. Augusztus elején egy 15 éves 8.500 tonnás teherhajó, melynek új állapotban 45.000 font volt az értéke, 750.000 fontért cserélt gazdát. Közvetlenül a háború kitörése után eredeti tulajdonosa 270.000 fontért adta el ezt a hajót.

Londonban bevezették a gyufa adagolását. (MN) Mindenki hetenként csak egy doboz gyufát vásárolhat. Ez az intézkedés is a hajótérhiányra vezethető vissza.

Uj gazdasági rend Palesztinában. (MN) Az angol távirati iroda jelenti: Palesztinát hét gazdasági kerületre osztották fel és minden kerület élére igazgatókat neveztek ki. A kerületi igazgatók egyúttal a Kairóban székelő hadiellátási bizottságnak is tagjai.

Repülőszerecséltenség Buffalóban. Lisszabonból jelenti a Stefani: Newyorkon át érkezett jelentés szerint vasárnap repülőszerecséltenség történt Buffalóban. Egy személyszállító repülőgép leesett, többen meghaltak és megsebesültek. A pilóta ejtőernyővel kiugrott a gépből.

Topolyai hírek. Sándor János káplánt Mohol-Gumarasra helyezték, helyét Izrael Lászlóval töltötték be. — Topolya és Bajsa között autóbusszjárat indult. — A gróf Zichy parkban a közeljövőben megkezdik az egészségház építését. — A téli gazdasági iskola mellett internátust is létesítenek. — A szoborbizottság elfogadta Horvay János szobrászművész tervét. A Hősi emlékművet november elsejére állítják fel a parkban.

**HIRDESSZEN
A „DÉLVIDÉKBEN“**

A Baross Szövetség

hírei

A KERESKEDŐK BIRTOKÁBAN LÉVŐ
BAB-, BORSÓ, LENCSE-, MÁK STB. BE-
JELENTÉSE ÉS ZÁR ALÁ VÉTELE

A m. kir. közellátásügyi miniszter 109.900/1942. K. M. számú rendelete értelmében minden kereskedő, aki bab, borsó, lencse, keserű csillagfűrtmag, jóbab, hajdina, mák vagy cirokmag forgalmához valóval foglalkozik, ha a felsorolt terményekből 2 métermázsát, illetőleg mákból 1 métermázsát meghaladó készlet van birtokában, köteles egész készletét a Magyar Hűvelyes és Olajmagkivitelési Egyesülethez (Budapest, V. Alkotmány u. 27) bejelenteni.

A bejelentő lap mintáját az érdekeltek a zombori Baross Szövetség titkári hivatalban kaphatják meg.

A bejelentési kötelezettség a felsorolt terményekre vonatkozólag fennáll a rendelet hatályba lépésének napján meglévő, ugyancsak a később megszerzett készletekre is.

A jelen rendelet hatályba lépésének napján meglévő készletek tekintetében a bejelentést a rendelet hatálybalépését követő nyolc nap alatt kell megtenni, később megszerzett készleteket és az ezekben, valamint a jelen rendelet hatálybalépésének napján meglévő készletekben bekövetkező minden változást havonként, a hónap 5. napjáig kell bejelenteni.

Ha a bejelentett készlet nem a bejelentő tulajdona, a tulajdonos nevét a bejelentésben külön fel kell tüntetni.

A bejelentési kötelezettség alá eső készleteket a rendelet hatálybalépésének napjától kezdve zár alá helyeztetni kell tekinteni, és azokat felhasználni, illetőleg forgalombahozni csak a közellátási miniszter rendelkezései szerint szabad.

A rendelet 1942. szeptember 10-én lép hatályba.

HOGYAN SZÁMOLNAK EL A KISKERES-
KEDŐK A CUKORJEGYEKKEL?

A m. kir. közellátásügyi miniszter a 109.800/1942. számú rendeletével újból szabályozta a cukor forgalmát és fogyasztását. Ezen rendelet értelmében a kiskereskedők (vizontelárusítók) a beváltott cukorjegyszelvényeket és ipari cukor vásárlási engedélyeket kötelesek havonként legalább kétszer a községi előjáróságnak (polgármesternek) beszolgáltatni és a cukorjegyszelvények és ipari cukor vásárlási engedélyek alapján eladott cukormennyiségről pontosan elszámolni. A cukorjegyszelvényeket a községi előjáróság (polgármester) által rendelkezésre bocsátott elszámolási lapra — fejadagok szerint külön — százas csoportokban felragasztva kell beszolgáltatni.

Az elszámolt cukorjegyszelvényeknek és ipari cukorvásárlási engedélyeknek megfelelő cukormennyiségről a községi előjáróság (polgármester) a cukorkiskereskedőnek vásárlási igazolást ad ki, amelyen a cukorkiskereskedő által beszolgáltatott cukorjegyszelvények és ipari cukorvásárlási engedélyek alapján elszámolt cukormennyiséget külön-külön is köteles feljegyezni.

A vásárlási igazolás alapján beszerezhető cukormennyiségnek a vásárlási igazolás megfelelő rovatában való bejegyzésénél a cukorkiskereskedő által elszámolt cukorjegyszelvények és ipari cukorvásárlási engedélyek együttes összege 50 kg-on alul csak a legközelebbi egész kg-ig 50 kg-on felül pedig csak a legközelebbi ötös számgig kerekíthető ki.

Csendes emlékezés régi betyárokról

Beszélgetés nemesmiliticsi Dekker Gyulával, aki valamikor
betyárokat vallatott

Nemesmilitics, szeptember.

Az ősz elküldte már üzenetét, a nemesmiliticsi Kálvária mögül hűvös szellő lengett át, a fák levelei beleremegtek és peregye lehullott a virágszirom is a kertekben. Unottan lépkedtek az örök az uton, egy lovaskocsi is elporzott, de az utcák üresek maradtak, csendesek. Légy zümmögött a kirakatüvegekben és egy vendéglős kiállt az ajtóba és az égre nézett.

Nagyon csendesek és unalmasak a hét köznapok Nemesmiliticsen. Körmeny tanár ur szívesen elmondja a falu történetét, bemutatja nagyszerű filmfelvételeit, Tarján gyógyszerészek megkínálják a vendéget nagyszerű barackpálinkával.

Aztán kikötünk Dekkeréknél kis ebédelőtti csevegésre. A konyak nagyszerű, a cigaretták finomak, kényelmes a fotój is, a folyosóról kilátni a kertre, már sárgulnak, hervadnak a virágok és furcsaalakú felhők usznak az égen. Az ilyen ebédelőtti csevegések rendszerint hosszú hallgatásokból tevődnek össze. Az őszi csendesség bejött és letelepedett közénk.

A vendég megnézi a ház nevezetességét, a könyvtárat, a fajkutyát, amelyet egyenesen Mongóliából hoztak, végre nagy érdeklődéssel felfigyel egy régi fokosra és egy berozsdásodott, előltört pisztolyra. Gyula bácsi tudna ezekről mesélni. Doktor nemesmiliticsi Dekker Gyula, nyugalmazott bíró, valamikor zombori vizsgálóbíró.

De Gyula bácsi nagyon szerény. Félrehúzóva új és csendesen eregeti a füstöt. De ahogy visszaemlékezik a régi időkre, felparázlik a szemében a fiatalos fény is. Már 86 éves, fehér a haja, remegnek kezei, ahogy mutatja a fokost.

— Ez a Mácsvánszki híres rablóvezértől való. Akkor még fokossal jártak az emberek. Jó fegyver volt ez.

Amikor a topolyai zsidó kocsmáros
kirabolta a bácskertes plébánost

A revolvért is megmutatja. Ez is egyik régi híressége. Már nem tudja a nevét. Hiszen sokan voltak akkor. Ki emlékeznék ennyi év után is. De egy név azért megmaradt Gyula bácsi emlékezetében. Meséli is: — nagy tisztogatás folyt akkor, abban az időben... De kellett is... Nagyon jól emlékszem Klein Hermanra,

a vérszomjas topolyai zsidó kocsmárosra, aki kirabolta a bácskertes plébánost.

A hatvanas évek elején történt ez. Akkor még Topolya Zomborhoz tartozott. Jegyző voltam a törvényszéken, amikor vallatták. Mindent tagadtam. Az elnök erre figyelmeztette, hogy a szegedi vizsgálóbíró előtt beismerte tettét.

— Igen, mondotta a zsidó. Beismerem. De nagyságos elnök ur is helyeserte volna, ha olyan körülmények között lett volna, mint én, nemcsak ezt, hanem még azt is, hogy maga árulja el Jézust az olajfák hegyén.

Elmondta Dekker Gyula bácsi, hogy a vizsgálóbíró rendszerint csak éjszaka vallatott.

— Maga is vallatott annakidején gyilkosokat?

— Igen. Vizsgálóbíró koromban többször vallattam. Meleg kályha mellé állítottam őket és nem kaptak vizet... De nagyszerűen értett a vallatáshoz Klemm Jusztí volt csendőrfőhadnagy. Ő volt Rádai legkedvesebb biztosa valamikor. Ismerték is mindannyian Szeged környékén. Rettogtek tőle a betyárok.

A zentai postarablás

— Akkor bizonytalan volt egyedül menni az utcán éjszaka. Sok rossz ember volt. A határ tele volt betyárokkal. Raboltak, fosztogattak, s ha valaki utjukba állt, bizony nem tévováltak egy pillanatig sem,

lecsapott a fokos, vagy eldurant a revolver... Folyt a hajszá azután napokig, hetekig, évekig. A betyár utóvégre mégis megkerült. Hurokra került, s beszállították Szegedre. Ha nagy büne volt, akkor nem is igen látta meg megegyeztet a szabad hárt... De azért nem fogytak ki, másik lépett helyébe.

— Melyik volt legérdekesebb esete? kérdezzük.

— Nagyon jól emlékszem még a zentai postalapásra. Érdekes volt, mert az expeditor olyan ügyesen sikkasztotta el a pénzt, hogy a nyom a postakiadóhoz vezetett. Váitug tagadtott ez, de hiába. Ekkor jött Rádai biztosa, Klemm Jusztí. Ismerte már a vádlottat, valamikor tisztiszolgája volt. Tudta a csendőr azt is, hogy nem ő a tettes... Félrevonultak egy szobába, tanácskoztak, majd a vádlottat az expeditorral egy vasra verték. Így szállították őket Szegedre. Mire megérkeztek, az expeditor mindent kivallott. De csontjai szilánkokra törték.

Az ártatlanul gyanúsított minden lépésénél csávart a láncon és a bilincsök belevágtak a sikkasztó husába, majd annyira összehérsélték csuklóit, hogy eltörték csontja.

Vallott is ész nélkül, sirva mondta el, hogyan és mennyit sikkasztott a postaszákból.

Dekker Gyula bácsi elhallgat. Mélyeket szív a cigarettából. Koccint is de nem issza ki a konyakot.

— Aki nem vallott a meleg kályha mellett is — szólalt meg hirtelen — arra rátettük a zugó sisakot.

— Az milyen volt?

— Amikor a delikvens szívia a levegőt, a sisak rostélyá zugott, hörgő hangot adott, amely az ember agyveleig hatolt. Reggelre aztán félajutlan eszt össze, amikor a sisakot levetették fejéről és első szava az volt: — minden megmondom, mindent bevallok.

Ismét elhallgatott Gyula bácsi. Őszi csend feküdt közénk. Már délre huzták a militicsi harangot, amikor halk hangon mesélni kezdett.

— Egyszer Szilágyi miniszternél voltam, aki azt kérdezte tőlem, miért pörösködnék olyan sokat a Bácskában? — Erre elmeséltem neki a következő esetet.

Heti piac volt, s megyék az utcán, a hivatalba igyekszem, amikor két bunyevác zeneszóval jön felém.

Aldomást ittak, mert egy javifát vettek.

Az egész éjszakai mulatás persze többbe került mint félvagon favilla. — Ilyen ez a nép — mondotta Gyula bácsi. Duhaj, szilaj, szereti a pörösködést. — Lefújta a gyerek kalapját a szél, a szomszédgyerek erre rátaposott, a két szülő évekig pörösködött emiatt.

Ráment két ház és öthold szántó, a kalap pedig alig ért pár pengőt.

A bíróság 18 tanut hallgatott ki a perben. — Akkor már járásbíró voltam, naponta jöttek hozzám parasztok azzal a panasszal, hogy a szomszéd elszántotta a barázdát. Ilyen esetekben mindig ki kellett mennem három-négy mérnökkel, kivizsgálni az esetet. Mikor aztán már két hold föld elment költségekre, a felek kibékültek.

Gyula bácsi kidomborította a beszélgetés során, hogy

milyen fontos az egyesbíró szerepe.

Tőle függ, hogy továbbvizszi-e a pert, vagy kibékülnek a felek. A békés tárgyzés mindennél jobbat ér.

Nézegetjük a fokost, kostonlatjuk egy kiséideig még a jó pálinkákat, aztán elbucszuk fölünk Dekker Gyula bácsi.

Már délután van, a falu alszik, pihen az őszeleji csendben, s mi kiindulunk az állomásra.

SPORT

Eldöntetlen eredményt harcolt ki Zombor, Bezdán és Temerin

A három csapat favoritként indult és csak a balszerencse akadályozta győzelmüket

Az NB III. vasárnapi fordulóján, a csoport három legjobb egyesülete, a Zombori SE, a Bezdáni SE és a Temerini TC favoritként rajtolt. Nemcsak papírforma szerint, de az erőviszonyok figyelembevételével is mindenki azt várta, hogy a három egyesület fölényes győzelmet arat ellenfelén.

Az eredmény meglepetés. Mindhárom egyesület eldöntetlen eredményt harcolt ki, annak ellenére, hogy a két egyesület nem saját pályáján játszott. A zomboriak Mezőkovácsházán, a temeriniak Bácsalmáson küzdöttek, csupán Bezdán játszott otthonában nagy balszerencsével.

A vasárnapi mérkőzésekről a következő tudósítást kaptuk:

Zombori SF—Mezőkovácsházi TE 2:2 (2:1)

A zomboriak szombaton utaztak Mezőkovácsházára, ahová az utolsó fáradtan érkeztek. Ennek ellenére mindvégig erős iramú, szép mérkőzést játszottak. A két csapat a következő felállításban vette fel a küzdelmet:

ZSE: Zahorai—Svenkovits, Huber—Kovács Engert, Hári—Lukics, Mészáros, Szélinger, Petenits, Répits.

MTE: Herjeczki—Hedvig, Szabó—Deák III, Sári III, Faragó—Tóth, v. Fodor György, Sárfalvi, Deák I.

Változatos mezőnyjáték után a 18 percen a hazai csapat a balszélsőt szökteti aki elfut, szépen ad be és a ráfutó jobb-szélső a kapuba fejeli a labdát. (1:0). Zahoray kis szerencsével a gólt védhette volna. A gól a hazai csapatot felvillanyozta

és a közönség biztatására megrohanják Zahoray kapuját, de Irmay, Szélinger és Huberrel mindent ment. Lassan-lassan a ZSE átveszi az iramot, most már Rádi (Dígyó), Mészáros és Lukics többször veszélyeztetik az ellenfél kapuját. A 25. percben Mészáros szökteti Rádit, ez tisztára játsza magát és beadja a bőrt amit Mészáros védhetetlenül a hálóba rug (1:1). A hazai közönség a szép gólt és még szebb lövést megtapsolja. Most a ZSE az új pályán és valószínűleg iskolajátékot mutat be. A 35 percben Mészáros szökteti Rádit, ő bead és a labda Lukicshez kerül. Hármán is fogják, de a nagy lendületben lévő ZSE játékosát még ez sem tudja meggátolni abban, hogy a bőrt ne küldje a hálóba. (2:1). Az iram nem lanyhul, a hazai csapat a gól után tulságba viszi a rámenős játékot és különösen ezt Rádival éreztetik meg. ZSE fölényrel ér véget az első félidő.

A II. félidőben mezőnyjáték folyik a kapusoknak kevés dolguk van. Egy ilyen ártatlan lövést a 36. percben Zahoray véd, kirugásnál a játékvezető úgy látja, hogy a 16-os vonalat átlépi és szabadrugást ítél a ZSE ellen. Sárfalvi áll neki és a sorfal fölért a labda kapu felé száll. Zahoray a labdát röviden üti ki, kavardás keletkezik és a labda a sok láb között gólbá megy (2:2). A ZSE a 44. percben hagy ki egy tiszta helyzetet, Hári 5 méterről a kapu mellé bombáz. Mezőnyjátékkal ér véget a mérkőzés. Jók: Mészáros és Rádi (a mezőny legjobbjai) Lukics és Huber, illetve Herjeczki kapus, Szabó, Sárfalvi és Deák I.

A ZSE ritka szép játékot mutatott, annak dacára, hogy két tartalékkal állt ki (Lukács és Schmidt).

Bajai TISE—Bezdán 1:1 (1:0)

Nagy közönséget vonzott a mérkőzés. A két csapat a következőképpen állt fel a mérkőzésre:

BTISE: Zengő—Michler, Harma—Soly mos, Rudas, Költinger—v. Fekete, Pósa, Csáki, Matos, Dankó.

BSE: Hermann—Hordósi, Szabó—Gihler, Kovács I, Fejes—Schmidt, Bódi, Matiesz, Vukovics, Horváth III.

Erős iramú mérkőzés. Az első félidőben a bajai csapat volt állandó fölényben és a 10. percben a bajai jobbösszekötő megszerzi a vezető gólt. A második félidőben a bezdáni csapat sokkal jobb volt mint ellenfele és a bajaiak alig jutottak szóhoz. A 15. percben Horváth III. kiegyenlített. A BSE végig nagy balszerencsével küzdött Jó: Hermann, Horváth III, Birher és Kovács I, a bajai csapatból kitűnt a hátvéd-pár és az élcsatár.

Temerin—Bácsalmás 2:2 (2:0)

A temerini csapat eldöntetlen eredményre a legnagyobb meglepetés. A temeriniak kitűnő formában voltak, s valószínű, hogy a hosszú autót törte meg a játékosokat. Fáradtan álltak ki a mezőnyre a következő felállításban:

TTC: Mátéházi—Nagy I, Nagy II—Szerencsés, Proki, Horváth—Surján, Csongorádi, Toldi, Pető, Sörös.

B. MOVE: Hug—Dörner, Bagi—Solti, Katona, Traszter—Zálmay, Csányi, Polcz, Várallyai, Hadler.

A bacsalmási csapat erős iramot kezdett, de a kitűnő temerini csapat tartotta magát. A mérkőzés vége felé már úgy látszott, hogy a temeriniak egy góljai győznek, de a csatársor eredménytelen maradt. Góllövők Toldi és Dörner, illetve Katona.

LIVIAÉRT TETTEM

(47)

Dunny felügyelő nagy kitüntetéssel a melén és jól megérdemelt jutalommal a zsebében, mindenütt ott volt, ahol csak Cooper vizsgálatra került. A maga bünyőjének tekintette és a maga halottjának. Titokban nagyon csodálkozott azon, hogy a leánya, Betty, sehogyan sem akart megjelenni ezeken a vizsgálatokon. Betty azonban hajthatatlan maradt és nem engedett semmi rábeszélésnek.

Steel professor, egy alacsony, nagyon sovány emberke vezette a boncolást. Dunny felügyelő sokáig bámulta a sok fehér kötényes, szürke kámszás, pápaszemes és gumikesztyűs embert, akik a legélesebb villanyfényben dolgoztak órákon keresztül. Kellemetlen, nyöszörgő zajt ad egy koponyának a fűrészelése, az igaz. Innen, a közelből. De nem folyik vér, ezen már túl van az a koponya. Barna és vörös gumikesztyűk szedik széjjel a csontszilánkokat, amíg ott nem remeg a boncoló tálcáskán az, amire leginkább kíváncsiak voltak, a bünyős agyveleje. Fehér-szürke két félgömb, tele rovátkákkal, tekervényekkel.

Steel professor a legkellemesebb, legnyugodtabb arccal dolgozott és társai alig adtak hangot munka közben. Széjjelszedték a velőreszecskeket is, osztályozták, mérték. Hiszen arról volt szó, igaz-e az, hogy Newyork réme a legvéresebb és legnagyobb gonosztevő csakugyan csak örült lehetett, vagy nem találtak benne semmi rendellenességet?

Mikor a legutolsó velőmorzsát is fölmérték, megfigyelték és beosztották. Steel professor társaival együtt egyenesen a fertőtlenítő mosdó felé tartott. Dunny égett a kíváncsiságtól, de tudta, hogy hiába mukkanna meg, a professzorok nem beszélnek semmit.

Steel fölemelkedett végül és a rendőrsztek, ügyészek, érdeklődő büntetőjogászok felé

fordult.

— Hát kérem, urak és hölgyek. Nincs! Mi nem találtunk semmit!

Gweeldarty, a híres védőügyvéd felhorkant:

— De professor ur! Azt merik állítani, hogy ezt a rettentő szörnyeteget nem valami szellemi rendellenesség vitte a vérengzés meg a bűnök felé? Hogy ez az ember egészen olyan volt, mint én, vagy mint ön, professor ur?

Steel vállat vont.

— Csak arról van szó, hogy az agyvelejében nem találtunk olyan elváltozást, amely a legcsekélyebb rendellenességre is vallana. Az agyvelő sulya normális. A tekervényei nagyon frissek, bonyolultak és hibátlanok. Ezzel az agyvelővel számtantanár lehetett volna ez a halott, vagy valami nagy fölfedező, aki rendszeres, oknyomozó munkával jut a célhoz, nem véletlenségéből. Csupa terveképesség volt az agya

— Ugy van! — helyeselte Dunny. — Sajnos, tulságosan jól számított ki mindent. Azért nem bírtunk vele annyi ideig!

— Nem tudom, érdekl-e önöket — szólt újra Steel professor —, de én mégis találtam valami furcsaságot ennek az embernek a szervezetében. Igaz, hogy nem az agyvelejében. Hanem — a fülében, urak. Tudják, ott, az Eustáchi-cső és tekervények mögött van egy szerv. Az egyensúlyzás szerve, kérem, amint bizonyára tudják. Hát ez az.

— Mi történt vele, kérem? — kérdezte Dunny most már izgatottan.

— Ez a szerv, ez — fordított állapotban volt a halottnál. Egyedül áll vele az egész boncolási munkámban!

— Fordítva volt? — dadogta a nagy védőügyvéd. — Dehát mi köze ennek Cooper bűneseteihez? Mit jelent ez egyáltalán?

Dunny felordított:

— Mindent, ügyvéd ur! Most már megvan a magyarázat mindenhez! Hiszen akkor ez a Cooper akkor érezhette a legbiztosabb egyensúlyban magát, amikor fejével lefelé állt! Vagy máshoz, ugy-e?

Steel bólintott, amíg a kezeit törölgette.

— Ez kétségtelen, urak. Cooper soha nem tapasztalt egyensúlyban érezhette magát, mihelyt föfelé lefelé kapaszkodott valahol. Ez olyan hatalmas, amire igazán föl lehetett építeni az egész rémitő életet! Odafönt, a tizen-nyolcadik és harmincadik emeleték magasságában! Különbben lefényképeztettem a dolgot, nagyon érdekes az ügy nekünk orvosoknak is. Igen. A test parancsol néha, urak. Jobban vezet az életet, mint a lélek!

A Forster-streeten azután esténként sötét árnyat láttak nem egyszer Dunny felügyelő tisztelői.

Halley, az altiszt meg merne esküdni rá, hogy a Dunmore-ház körül somfordáló alak csak egy Fred Burton nevű, különben igen hebhur-gya altiszt lehet. Ő maga is meglepte egyszer a ház előtt. De mert úgy vette ki, hogy az egyik ablaknál sötéthaju leányfejecské kandikál ki és az nem kergeti el az árnyéket a ház közeléből, ő sem tehetette meg, hogy közbelépjen. Pedig kijelentette az érdeklődőknek, hogy Betty sokkal különb legényt érdemelne!

Sajnos, a leányok izlése kiszámíthatatlan és teljességgel megbízhatatlan. Magukra vessenek hát, ha rosszul járnak!

VÉGE.

Apróhirdetések

Butorozott szobák, egy és két ágvasak címét kérem a kiadóhivatalban leadni. a-2382

Jóházból való fiú cipésztanoncnak, teljes ellátással felvessz Klemm József cipész-mester. Zombor. Rákóczi ut 2. a-2380-f

TELEFON 20-7

Generál-javított Ford Eifel kocsit eladó. Föderer Nándor. Zombor. a-2381-f